

Nr 250.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående täckning av kostnader för det svenska fältsjukhuset i Korea; given Drottningholms slott den 13 oktober 1950.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF

Allan Vougt.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Kostnaderna för det svenska fältsjukhuset i Korea bestridas nu från anslaget till oförutsedda utgifter. I propositionen äskas å tilläggsstat ett särskilt anslag å tio miljoner kronor för ändamålet.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 13 oktober 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÅNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med cheferna för utrikes- och finansdepartementen anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vougt, fråga om täckande av de med det svenska fältsjukhuset i Korea förenade kostnaderna och anför därvid följande.

Under behandlingen inom Förenta Nationernas säkerhetsråd av den i juni månad 1950 utbrutna väpnade konflikten i Korea antogs den 27 juni 1950 en resolution, vari Förenta Nationernas medlemmar uppmanades att lämna sådant bistånd åt republiken Korea, som visade sig erforderligt för att tillbakavisa det väpnade angreppet och återställa internationell fred och säkerhet inom området. Sedan Förenta Nationernas generalsekreterare i telegram den 30 juni riktat svenska regeringens uppmärksamhet på sagda resolution, meddelade ministern för utrikes ärendena i sitt den 3 juli dagtecknade svar, att svenska regeringen i likhet med rådets medlemmar vore djupt oroad i anledning av det väpnade angrepp, som ägt rum. Regeringen, som icke vore i tillfälle att ställa några väpnade styrkor till förfogande, komme att ägna frågan om möjliga hjälpåtgärder av annan art fortsatt uppmärksamhet.

En ny, inom säkerhetsrådet den 7 juli 1950 antagen resolution innehöll en hemställan till de medlemsstater, som komme att bidra med militär eller annan hjälp till Sydkorea, att ställa sådan hjälp till förfogande för ett gemensamt överkommando under Förenta staternas ledning. Sistnämnda resolution delgavs ministern för utrikes ärendena i telegram från Förenta Nationernas generalsekreterare. Som svar härå meddelade ministern för utrikes ärendena den 20 juli 1950, att man från svensk sida funnit den mest ändamålsenliga hjälpåtgärd, som för tillfället kunde vidtagas, vara att utrusta och utsända ett fältlasarett till Sydkorea på svensk bekostnad och med svensk personal. Härpå har besked ingått, att ett på svensk bekostnad utrustat och med svensk personal uppsatt fältsjukhus med tacksamhet skulle mottagas av det gemensamma överkommandot.

Den form som härvid valts ansluter sig till artikel 11 i den i Genève den 27 juni 1929 undertecknade konventionen angående förbättrande av sårades och sjukas behandling vid stridskrafterna i fält. Ifrågavarande artikel innehåller bestämmelser om att erkänd förening i neutralt land icke må med sin personal och sina sjukvårdsformationer bistå krigförande makt utan att först hava erhållit tillstånd därtill av sin egen regering samt av den krigförande makten själv. I överensstämmelse därmed har Kungl. Maj:t genom beslut den 10 augusti 1950, sedan svenska röda korset förklarat sig vilja under sin ledning organisera och utsända ifrågavarande fältsjukhus, medgivit att röda korset finge under villkor att bestämmelserna i nämnda konvention iakttoges på statsverkets bekostnad ställa till nämnda överkommandos förfogande ett fältsjukhus med i huvudsak den organisation som angivits i en av överstyrelsen för svenska röda korset utarbetad i ärendet ingiven organisationsplan.

Enligt den i Genève den 12 augusti 1949 undertecknade men av Sverige ännu icke ratificerade konventionen för förbättrande av förhållandena för sårade och sjuka vid väpnade styrkor i fält har i artikel 27, som närmast motsvarar artikel 11 i 1929 års Genèvekonvention, intagits bestämmelser om att bl. a. sådana rödakorsorganisationer, som det svenska fältsjukhuset utgör, skall ställas under uppsikt av den part i konflikten, till vilken den lämnar sin hjälp. Kungl. Maj:t har genom nämnda beslut även förklarat

att, därest under tid då sjukhuset är i verksamhet, ifrågavarande konvention skulle tillämpas, hinder icke möter att fältsjukhuset intager den ställning, som i nämnda artikel 27 förutsättes.

Fältsjukhuset har av svenska röda korset organiserats med början den 24 augusti 1950 med personal som bland frivilliga antagits för i första hand sex månaders tjänstgöring. Personalen har i slutet av augusti månad avrest till Förenta staterna; sedan senare delen av september befinner sig fältsjukhuset i verksamhet i Korea.

Kostnaderna för ifrågavarande fältsjukhus ha för en första sexmånadersperiod preliminärt beräknats enligt följande.

Resor och transporter	1 365 000
Avlöningar m. m.....	961 000
Försäkringar	702 000
Materiel och utrustning	3 000 000
Förplägnad, förläggning och övriga driftkostnader	1 900 000
Diverse omkostnader och oförutsett	72 000
	<hr/>
	Summa kronor 8 000 000

Resekostnaderna ha härvid beräknats för resa med flygplan såväl till som från Korea frånsett etappen över Stilla havet, då eljest allt för lång tid komme att åtgå för transporter. Beträffande utresan må särskilt framhållas att från överkommandots sida önskemål uttryckts, att fältsjukhuset på grund av rådande brist på sjukvårdspersonal i Korea snarast borde komma i verksamhet.

De för personalen av Kungl. Maj:t i förenämnda beslut fastställda avlöningsbeloppen motsvara i stort sett de inkomster personalen eljest skulle hava uppburit i Sverige, vartill komma vissa mindre traktamentsbelopp i U S \$, som ansetts böra utgå vid tjänstgöring utom riket.

Personalen har försäkrats för betryggande belopp under såväl transporter som under tjänstgöringen i Korea. Med hänsyn till de speciella riskerna i Korea ha relativt höga premieavgifter måst erläggas.

För att fältsjukhuset snabbt skulle kunna etableras och därvid även passas in i F. N.-förbandens organisation har största delen av utrustningen (för omkring 2 500 000 kronor) inköpts från Förenta staterna. Det kan icke för närvarande avgöras, huruvida all denna materiel bör medföras till Sverige sedan fältsjukhuset slutat sin verksamhet. Avsikten är att söka utröna, i vilken utsträckning Förenta staterna kan återtaga materielen i fråga.

Beträffande driftkostnaderna ha exakta uppgifter icke kunnat erhållas. Från amerikanskt håll ha emellertid dessa uppskattats till omkring 240 000 kronor per månad.

Frågan huruvida från svensk sida kommer att behöva bekostas vissa transporter är för närvarande icke fullt klarlagd. På grund härav och med hänsyn till angivna förhållanden beträffande den inköpta materielen föreligger för närvarande svårigheter att beräkna kostnaderna för fältsjukhuset. Exakta

kostnadsberäkningar torde icke kunna framläggas förrän slutlig betalningsuppgörelse träffats.

Enligt förenämnda beslut den 10 augusti 1950 har Kungl. Maj:t uppdragit åt statskontoret att från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter på rekvisition av försvarets civilförvaltning intill ett sammanlagt belopp av 6 000 000 kronor bestrida här angivna kostnader.

Departementschefen. Genom beslutet att på svenska statens bekostnad sända ett fältsjukhus till Korea har Kungl. Maj:t ansett sig följa den linje av humanitär hjälpverksamhet, som varit utmärkande för svenskt bistånd vid ett flertal internationella konflikter.

Kostnaderna för fältsjukhuset, vilka för närvarande endast kunnat preliminärt uppskattas till omkring 8 000 000 kronor för en första sexmånadersperiod, ha i avvaktan på riksdagens ställningstagande ansetts böra intill ett belopp av högst 6 000 000 kronor, avseende tiden intill den 1 december 1950, utgå från anslaget till oförutsedda utgifter. För närvarande kan ej avgöras huruvida fältsjukhusets verksamhet kommer att bli av längre varaktighet än man sålunda vid beslutets fattande räknat med. För en eventuell fortsatt verksamhet utöver de ursprungligen beräknade sex månaderna torde man få räkna med en kostnad av omkring 600 000 kronor per månad. För att bestrida kostnaderna för fältsjukhuset torde särskilda anslagsmedel böra anvisas. Med hänsyn till de osäkra beräkningsgrunderna och ovissheten om huru länge sjukhuset kan komma att vara i funktion kunna de slutliga totalkostnaderna icke nu preciseras. Jag föreslår att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1950/51 äskas ett anslag, som kan beräknas täcka utgifterna under budgetåret. Härfor kunna 10 miljoner kronor beräknas erforderliga. Om detta belopp icke skulle förslå eller ytterligare kostnader tillkomma genom att sjukhuset tages i anspråk efter utgången av innevarande budgetår torde frågan om anvisande av ytterligare anslag framdeles få underställas riksdagen. I avbidan å dylikt förslag torde uppkommande merkostnader få bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter och frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader framdeles anmälas.

Jag får under åberopande av det anförda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska fältsjukhuset i Korea* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1950/51 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Erik Berggren.